

VÝZNAM HRAČEK V EDUKAČNÍM PROCESU V MATEŘSKÉ ŠKOLE

THE IMPORTANCE OF DIDACTIC TOYS IN THE PRESCHOOL EDUCATIONAL PROCESS

Petrů Puhrová Barbora, Navrátilová Hana

Klíčová slova: edukační hračka, dítě předškolního věku, hra, učitel mateřské školy

Key words: didactic toy, preschool children, play, preschool teacher

Cílem posterové prezentace je představit strategie dětí předškolního věku pro výběr hraček a hru s nimi v prostředí mateřské školy. Na základě současných teorií hry dítěte předškolního věku bylo záměrem výzkumu ověřit sadu originálních didaktických hraček na pozorované hře dětí předškolního věku. Hračky byly navrženy a vyrobeny studentkami učitelství pro mateřské školy s cílem prokázat dovednost propojit poznatky z teorie hry dítěte a absolvované praktické přípravy ve fakulních mateřských školách.

Výzkumy (Parker-Rees & Leeson 2015; Droppová, 2015; Wiegerová, 2015) ukazují, že učitelé v praxi často nevidí propojení mezi teoriemi a praxí v reálných podmínkách školy. Dítě předškolního věku potřebuje podporu učitele, který bude citlivým průvodcem rozvoje dítěte v sociální, kognitivní i motorické oblasti. Podpora didaktického myšlení učitelů je vnímána jako důležitá oblast, zejména ve vztahu uvědomění si dítěte jako aktivního participanta ve hře.

Výzkum probíhal ve čtyřech mateřských školách, kde metodou participativního pozorování bylo sledováno celkem 77 dětí ve věku od 2–6 let, rozdělených do heterogenních i homogenních skupin. Získaná data ve formě videozáznamů a terénních poznámek byla po transkripci podrobena kvalitativní analýze.

Výsledky se zaměřují na dvě pozorované oblasti. První oblastí je samotná volba hračky dítětem. Ukazuje se, že děti z daných mateřských škol ovlivněny jejich učitelkami, které jim obvykle určují, k čemu hračka slouží, nebo jaký úkol mají splnit. Výsledky dále poukazují na možnou podmíněnost zájmu dítěte o hračku. Druhou oblastí zjištění jsou strategie dítěte při hře charakterizované především modifikacemi, které vznikají právě v okamžiku, kdy má dítě možnost samostatně objevovat varianty hry s hračkami.

Abstract: The aim of this presentation is to identify preschool children's strategies in choice and play with different didactic toys. Based on current theories of play of preschool children, the purpose was to verify a set of original didactic

toys for preschool children. The toys were designed and made by students of the preschool student teachers training. They have tried to demonstrate their ability to link knowledge about child's play theory and practical training in faculty preschool. The research (Parker-Rees & Leeson 2015; Dropp, 2015; Wiegerová, 2015) shows that teachers often do not see the links between theories and practice in the real school conditions. Preschool children need support from a teacher who would be a sensible guide to child development in the social, cognitive and motoric spheres. The support of didactic thinking of teachers is perceived as an important area, especially in relation to the awareness of the child as an active participant in the game.

The research was based on participatory observation of children during the play in four preschool with the set of didactic toys (77 children age 2 to 6 years). The data obtained in the form of video recordings and field notes was then transcribed and analysed using qualitative methods.

The results are focused on the two observed areas. The first area is the choice of a toy by a child. The results show that participating children in preschool are influenced by their teachers, who usually determine the use of a toy or what task they have to accomplish. The results further point to the possible conditionality of child's interest in a toy. The second area of findings describe children's strategies in play with toys, characterized in particular by modifications that arise just when a child has the opportunity to independently explore the variations of play with the toys.

Literatura/References:

- Ashiabi, G. (2007). *Play in the preschool classroom: It's socioemotional significance and the teacher's role in play*. Early Childhood Education Journal, 35(2), 199–207. DOI: 10.1007/s10643-007-0165-8.
- Pyle, A., & Bigelow, A. (2015). *Play in Kindergarten: An Interview and Observational Study in Three Canadian Classrooms*. Early Childhood Education, 43, 385–393. DOI 10.1007/s10643-014-0666-1.
- Parker-Rees, R., & Leeson, C. (2015). *Early childhood studies: an introduction to the study of children's lives and children's worlds*. (4th edition). Los Angeles: SAGE.
- Rogers, S. (2011). *Rethinking play and pedagogy in early childhood education*. New York: Routledge.